

Asia: VN/30209/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain sekä taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen konservatorioliitto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta. Kannatamme ehdotuksen toteuttamista suurimmilta osin.

Opetus- ja kulttuuriministeriölle luovutetussa selvityksessä taiteen perusopetuksen oppilaitoksista tiedonsiirtojen mahdollistamista kannatti valtaosa. Suhtautuminen tiedonsiirtojen kehittämiseen on myönteinen ja suunta taiteen perusopetuksen tiedonkeruun parantamisessa on ensisijaisen tärkeää toimialan kehittämisen näkökulmasta.

Havaitsimme kuitenkin ristiriitoja ehdotetuissa uudistuksen toteutustavoissa. Tavoite on kuitenkin oikean suuntainen.

1. Kannustimet tiedonkeruuseen

Uudistuksen lähtökohtaisena tavoitteena on viranomaistarpeiden sijaan oppilaan edun parantaminen osaamisen näkyväksi tekemisen kautta. Oppilaiden näkökulmasta uudistus tulee olemaan tärkeä ja se, että tiedot ovat jatkossa saatavilla Oma Opintopolku -palvelusta muiden opintoasteiden rinnalla, tukee taiteen perusopetuksen aseman kehittymistä.

Tietojen tallentaminen on koulutuksen järjestäjille kuitenkin vapaaehtoista ja tuottaa esitetystä muodosta huomattavaa lisätyötä ja kustannuksia. Kokonaisuudesta jää epäselväksi, mikä kannustaa koulutuksen järjestäjiä hoitamaan tehtävää laajassa mittakaavassa.

Tiedonkeruu ei vaikuta valtiosuusjärjestelmään ja -laskentaan, mitä liitto pitää kannatettavana.

Kerätyt tiedot jäävät pääosin vain oppilaan, oppilaitoksen ja Opetushallituksen tietoon. Tietoja ei siirry julkisiin palveluihin, joista niitä pystyttäisiin käyttämään oman oppilaitoksen toiminnan kehittämisen tukena. Konservatorioliiton jäsenistöllä on kuitenkin jo useamman vuoden kokemus ammatillisen koulutuksen KOSKI-tiedonsiirroista ja kaikille yhteisesti saatavaksi tuotetun tiedon hyödyistä Tilastopalvelu Vipusen kautta. Vaikka tietojen käytettävyydessä on Vipusen tietosuojakäytäntöjen ja pyöristyssääntöjen vuoksi haasteita pienten alojen suhteen, on saatava tieto ollut olennaisen tärkeää opetuksen laadun ja alan kehittämisen kannalta. Tämä ulottuvuus jää hyödyntämättä uudistuksessa.

Mitä lisäarvoa koulutuksen järjestäjille tai valtionhallinnolle on vapaaehtoisesta ja siten myös vajavaisesti tietoa tuottavasta tiedonkeruusta? Jotta oppilaitokset saadaan tallentamaan tietoja, tarvitaan riittäviä positiivisia kannustimia.

2. Suostumusten kerääminen ja tallentaminen

Konservatorioliitto vastustaa esitettyä ehdotusta, jonka mukaan oppilaitoksen tulisi kerätä suostumus oppilailta tiedonsiirtoihin ja hallinnoida niitä.

Viittaamme asiassa vahvasti ammatillisen koulutuksen toimintamalliin, jossa koulutuksen järjestäjällä on säädösperusteinen oikeus opiskelijan opiskelua koskevien tietojen käsittelyyn ja tiedonsiirtoihin.

Vaadimme, että asia ratkaistaan säädösteitse. KOSKI-tiedonsiirtojen ehtona ei saa olla erillisten lupien kerääminen ja hallinnointi. Tämä tuottaa liikaa työtä koulutuksen järjestäjille ja hankaloittaa prosessia. Vaarana olisi ajautua tilanteeseen, jossa osa koulutuksen järjestäjistä siirtäisi joidenkin oppilaiden opintotietoja. Puutteellisen tiedon keräämisestä vapaaehtoisesti ei olisi hyötyä kenellekään.

Myös tulevaisuuden kehittämistyötä ajatellen se, että tiedonkeruu perustuu vapaaehtoisuuteen ja vastuu rekistereiden ylläpitämisestä on vielä koulutuksen järjestäjillä, voi tuottaa tilanteen, jossa kehittämistyön mahdollisuudet ovat rajalliset.

3. Kerättävät ja siirrettävät tiedot

Siirrettäväksi ehdotetaan seuraavia tietoja ja Konservatorioliitto kannattaa niitä pääosin muutamin lisähuomioin.

Oppilaan suorittama koulutus: Kannatamme

Laajuus opintopisteinä: Kannatamme, mutta opintopisteiden määrittelyssä tulee olla selkeät perusteet. Opintopisteiden ottaminen käyttöön taiteen perusopetuksessa edellyttää opetussuunnitelmien perusteiden uudistamista, jotta kokonaisuus saadaan valtakunnallisesti yhteismitalliseksi. Siirrettävien tietojen olisi todennäköisesti myös hyvä olla isompia kokonaisuuksia yksittäisten opintopisteiden sijaan. Tämä olisi sekä oppilaan että oppilaitoksen työn organisoinnin kannalta toimivampi ratkaisu, sillä opinnot kestävät usein useita vuosia.

Koulutuksen päättymisaika: Kannatamme, mutta ehdotamme että lisäksi tietoihin lisätään myös opintojen aloitusaika. Näin saadaan esiin taiteen perusopetuksen kokonaisuuden vaatiman pitkäjänteisen työn kesto.

Oppilaan osaamisen arviointi: Osaamisen arvioinnin tulee olla valtakunnallisesti yhteismitallista, mutta miten tämä on mahdollista? Opintopisteet voisivat olla ratkaisu, jolla valtakunnalliseen tietovarantoon kerättäisiin vain määrällistä arviointitietoa ja oppilaiden osaamisen laadullinen arviointi jäisi yksinomaan koulutuksen järjestäjän toteutettavaksi.

Opintopisteiden ottaminen käyttöön ja osaamisen arvioinnin yhteismitallistaminen vaatii jatkokeskustelua ja -työstöä, johon olisi hyvä osallistaa liittojen edustajia. Konservatorioliitto on kiinnostunut osallistumaan keskusteluun.

4. Muut huomiot

Muilta osin tuemme Taiteen perusopetusliiton lausunnon hyvin perusteltuja huomioita uudistuksen vaikutuksista.

Lähdetie Taija

Suomen konservatorioliitto - Finlands konservatorieförbund r.y.